

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos, gairės ir nuomonės)

NUOMONĖS

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2007 m. balandžio 13 d.

dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo

(CON/2007/11)

(2007/C 116/01)

Ižanga ir teisinis pagrindas

2007 m. sausio 23 d. Europos centrinis bankas (ECB) gavo Europos Sąjungos Tarybos prašymą pateikti nuomonę dėl Pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems bei būtinybės gerinti jų apsaugą vertinimo (toliau — pasiūlyta direktyva) ⁽¹⁾. Pasiūlyta direktyva nustato Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų, kuriuos sunaikinus ar kurių veiklą sutrikdžius būtų smarkiai pakenkta dviem ar daugiau valstybių narių, arba vienai valstybei narei, jei ypatingos svarbos objektas yra kitoje valstybėje narėje, nustatymo ir priskyrimo jiems tvarką. ECB kompetencija teikti nuomonę yra grindžiama Europos bendrijos steigimo sutarties 105 straipsnio 4 dalies pirmą įtrauka. Vadovaudamasi Europos centrinio banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmu sakiniu, Valdancioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Bendros pastabos

- 1.1 ECB visiškai remia pasiūlytos direktyvos tikslą stiprinti skirtinguose atitinkamuose Europos Sąjungos sektoriuose planuojamų prevencijos, parengties ir atsako veiksmų dėl grėsmių, ypač teroristinių išpuolių prieš ypatingos svarbos infrastruktūros objektus ir sektorių tarpusavio priklausomybę, koordinavimą ⁽²⁾. Ypač, ECB mano, kad svarbu užtikrinti, jog skirtinguose sektoriuose būtų imamasi darnių ir koordinuotų veiksmų siekiant tinkamai reaguoti į šias grėsmes.
- 1.2 Priimant pasiūlytos direktyvos, suteikiančios valstybėms narėms tam tikrą atsakomybę, susijusią su Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymu (*angl.* ECIs), pranešimu apie juos Komisijai ir Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų operatoriaus saugumo planų sudarymu, atnaujinimu, peržiūrėjimu ir ypač su jų reguliaria priežiūra, o taip pat su apibendrinta kiekvieno sektoriaus rizikos ataskaita Komisijai, privaloma atsižvelgti į esamas nacionalinių ir ES institucijų kompetencijas. Jos apima centrinių bankų išimtinis uždavinius, kurie pagal Sutartį turi būti atliekami išlaikant

⁽¹⁾ COM(2006) 787 galutinis.

⁽²⁾ ECB taip pat remia nuomonę, kad Europos programa dėl ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugos turėtų būti grindžiama visoms pavojaus rūšims taikoma strategija, kurios prioritetas — pasipriešinimas terorizmo keliamoms grėsmėms, o pagal šią strategiją taikant Europos ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugos procedūras turėtų būti atsižvelgiama į žmogaus, technologijų sukeltą grėsmę ir gaivalines nelaimes.

nepriklausomumą⁽¹⁾, kaip ir pagal taikomus nacionalinės teisės aktus centriniais bankams paskirti uždaviniai. Ypač, bus reikalinga užtikrinti, kad nacionalinės nuostatos, įgyvendinančios pasiūlytą direktyvą, visiškai atitiks centrinių bankų priežiūros kompetenciją arba išipareigojimus dėl mokėjimų, vertybinių popierių kliringo ir atsiskaitymų sistemų bei infrastruktūrų, kliringo namų ir pagrindinių sandorio šalių⁽²⁾. Šiuo atžvilgiu konstatuota, kad šia pasiūlyta direktyva pateikta sistema nepažeis centrinių bankų kompetencijos ir nepriklausomumo. Kad būtų atspindėti šie svarstymai, pasiūlytoje direktyvoje turėtų būti įterpta konstatuojamoji dalis.

- 1.3 Be to, ECB norėtų pabrėžti, kad Eurosisistema ir (arba) nacionaliniai centriniai bankai jau priėmė priemonės, užtikrinančias euro zonos mokėjimų sistemų veiklos tęstinumą, ir ECB mano, kad šis darbas turėtų būti pripažintas siekiant išvengti dubliavimo ir užtikrinant keleto institucijų atlikto darbo darnumą.

2. Konkrečios pastabos

- 2.1 *Pirma*, pasiūlytoje direktyvoje nurodytas finansų sektorius yra padalintas į 1) mokėjimų ir vertybinių popierių kliringo bei atsiskaitymų infrastruktūrą bei sistemas; ir 2) reguliuojamas rinkas. ECB siūlo platesnę apibrėžtį, apimančią finansinių priemonių prekybą, mokėjimų, kliringo ir atsiskaitymų sistemas bei infrastruktūras.
- 2.2 *Antra*, ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apibrėžtyje aiškiai pripažįstamas sektorių tarpusavio priklausomumas, kadangi tinkamai neįvertinus sektorių tarpusavio priklausomumo, galėtų būti rimtai pakenkta bet kurio sektoriaus įgyvendinančių priemonių veiksmingumui. Tačiau, pažymėtina, kad ši sąvoka aiškiai nenurodo tik į ES esančius objektus. Todėl neaišku, kaip būtų traktuojami pagal pasiūlytą direktyvą iš dalies ne ES esantys objektai, kurių veiklą sutrikdžius ar kuriuos sunaikinus, būtų pakenkta Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektams. ECB pritartų išsamesniam šio dalyko paaiškinimui.
- 2.3 *Trečia*, „rimtumo testas“, susijęs su Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymu, yra pakankamai didelės apimties, ir turėtų būti papildytas aiškesniais kriterijais, kad būtų užtikrintas priskyrimo darnumas skirtingose šalyse ir sektoriuose. Būtų naudinga išsamiau paaiškinti šią sąvoką, pagal pasiūlytą direktyvą komitologijos procedūros būdu nustatant bendrus ir sektorių kriterijus. Pažymėtina, kad tikėtina, jog pasiūlyta direktyva lemtų papildomų administracinių reikalavimų atsiradimą, dėl kurio infrastruktūros objektams ir atitinkamoms institucijoms atsirastų susijusių išlaidų. Dėl tokių kriterijų nustatymo, kai kurie šiuo metu nesantys priežiūros objektais infrastruktūros objektai gali jais tapti, ir dėl to gali atsirasti papildomų išlaidų.
- 2.4 *Ketvirta*, gali reikėti atskiro Bendrijos akto nustatyti procedūras dėl Bendrijos institucijoms, organams arba agentūroms priklausančių arba jų valdomų Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo ir priskyrimo jiems. Nors pagal pasiūlytą direktyvą Komisija, remdamasi valstybių narių pranešimais „ir visa kita turima informacija“, gali pasiūlyti ypatingos svarbos infrastruktūros objektų, priskirtinų Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektams, sąrašą, gali būti nepraktiška, jei Bendrijos organų valdomi ir visos Europos lygiu svarbūs Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektai būtų valstybių narių administruojamos sistemos dalis.

⁽¹⁾ Tuo pačiu metu, bendros ES mastu strategijos apsaugoti ypatingos svarbos infrastruktūros objektus nuo teroristų išpuolių parengimo kontekste pripažinimas, kad Eurosisemai priklauso tokia išimtinė kompetencija, nereiškia jos visiško atskyrimo nuo Europos bendrijos ir visų Bendrijos teisės nuostatų jai netaikymo (Bylos C-11/00 *Komisija prieš Europos centrinių bankų* [2003] ECR I-7147, 135 punktą).

⁽²⁾ Pavyzdžiui, Eurosisistema nustatė mokėjimo sistemų ir infrastruktūrų priežiūros principus ir procedūras, įskaitant veikimo problemų prevencines priemones, tokias kaip 2006 m. birželio mėn. sistemškai svarbių mokėjimų sistemų veiklos tęstinumo priežiūros galimybes (*Business continuity oversight expectations for systemically important payment systems*).

- 2.5 *Penkta*, vadovaujantis pasiūlyta direktyva, reikalaujama Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektams priskirtų ypatingos svarbos infrastruktūros objektų sąrašą patvirtinti pagal komitologijos procedūrą, nurodytą pasiūlytoje direktyvoje ⁽¹⁾. Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų sąrašas būtų patvirtintas prieš parengiant atitinkamus saugumo sprendimus išvardytų Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugai numatančius OSP ir prieš pradėdant juos taikyti, kadangi OSP planui pateikti operatoriai turi vienerius metus nuo Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų nustatymo. Šiomis aplinkybėmis, mokėjimų ir vertybinių popierių kliringo bei atsiskaitymo infrastruktūrų bei sistemų viešumas nėra pageidautinas. Ypač, kadangi Direktyvos tikslas apima pasirošimą grėsmėms, paveikiančioms finansų rinkas, būtų nesaugu viešai paskelbti ypatingos svarbos infrastruktūros objektų, iš esmės būtinų sklandžiam finansų rinkų veikimui. Šiuo metu nei viena pasaulio šalis, remdamasi panašiais svarstymais, viešai neskelbtų tokio sąrašo. Todėl ECB primygtinai rekomenduoja Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų sąrašą laikyti konfidencialiu.
- 2.6 *Galiausiai* ECB primygtinai rekomenduoja apibrėžiant įgyvendinančias priemones tinkamai atsižvelgti į esamas priemones ir atkreipti dėmesį į tas sritis, dėl kurių nepriimta jokių specialių priemonių. Todėl šiomis aplinkybėmis atrodo labiau pageidautina ne imtis mokėjimų ir kliringo srities įgyvendinančias priemones nustatymo, o pripažinti kompetentingų institucijų jau atliktą darbą. Viena vertus, atliekant atitinkamą poveikio analizę reikės pagrįsti papildomą reguliavimą ir susijusias išlaidas, kita vertus, šioje srityje standartus ir taisyklės svarbu išlaikyti pakankamai lanksčius, kad juos lengvai ir nepertraukiamai būtų galima pritaikyti besikeičiančiomis aplinkybėmis. ECB labiau pritartų, kad nebūtų priimta konkrečių teisiškai privalomų priemonių. Komisijai nusprendus priimti įgyvendinančias priemones, pagal Sutartį turės būti oficialiai konsultuojamasi su ECB dėl bet kurių tokių priemonių, susijusių su mokėjimų ir vertybinių popierių kliringu bei atsiskaitymų infrastruktūromis ir sistemomis, ir kitų dalykų, priklausančių ECB kompetencijos sritims ⁽²⁾.

3. Projekto rengimo pasiūlymai

Kai pirmiau išdėstytos rekomendacijos lemtų pasiūlytos direktyvos pakeitimus, projekto rengimo pasiūlymai yra pateikiami pridedamame priede.

Priimta Frankfurte prie Maino, 2007 m. balandžio 13 d.

ECB pirmininko pavaduotojas

Lucas D. PAPADEMOS

⁽¹⁾ Pasiūlytos direktyvos 4 straipsnio 2 dalis ir 11 straipsnis.

⁽²⁾ Sutarties 105 straipsnio 4 dalies pirma įtrauka.

PRIEDAS

Projekto rengimo pasiūlymai

Komisijos siūlomas tekstas

ECB siūlomi pakeitimai ⁽¹⁾

1 pakeitimas

17a nauja konstatuojamoji dalis

Finansų sektoriaus atžvilgiu, ši direktyva turėtų derėti su Europos centrinių bankų sistema (ECBS) Sutartimi bei paskirtais uždaviniais ir pareigomis. Šiuo požiūriu ypatingą dėmesį reikia skirti ECBS centrinių bankų atliekamam mokėjimų ir vertybinių popierių kliringo bei atsiskaitymų infrastruktūrų ir sistemų valdymui bei priežiūrai ir centrinių bankų įnašui dėl finansų sistemos stabilumo. Kad būtų išvengta nereikalingo dvigubo darbo, valstybės narės turėtų pasikliauti centrinių bankų jų kompetencijos srityje atliktu darbu ir reguliariais įvertinimais.

Pagrindimas — Žr. nuomonės 1 dalies 2 punktą

I priedas Ypatingos svarbos infrastruktūros sektorių sąrašas

VII Finansai

VII Finansai

Mokėjimų ir vertybinių popierių atsiskaitymų infrastruktūros ir sistemos

Finansinių priemonių prekybos, mokėjimų, ir vertybinių popierių kliringo ir atsiskaitymų infrastruktūros ir sistemos

Reguliuojamos rinkos

Reguliuojamos rinkos

Pagrindimas — Žr. nuomonės 2 dalies 1 punktą

⁽¹⁾ Paryškinimu pagrindiniame tekste pažymimas ECB naujai pasiūlytas tekstas. Perbraukimu pagrindiniame tekste pažymimos teksto dalys, kurias ECB siūlo išbraukti.